

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	7
İÇİNDEKİLER	9
KISALTMALAR	15
GİRİŞ	17

BİRİNCİ BÖLÜM

HAKSIZ FİYAT KAVRAMI VE KAVRAMIN TARİHSEL GELİŞİMİ

I. FİYAT KAVRAMI	23
A. Ürünlerin Fiyatlarının Belirlenmesi Açısından Ekonomi Modelleri.....	23
B. Fiyatın Oluşması	26
C. Fiyat Oluşumuyla İlgili Teoriler	29
1. Emek Değer Teorisi.....	29
2. Fayda-Değer Teorisi.....	31
3. Teorilerin Karşılaştırılması	33
II. HAKSIZ FİYAT ARTIŞI	33
A. Haksız Fiyat - Fahiş Fiyat.....	34
1. Fahiş Fiyat Artışı.....	34
2. Haksız Fiyat	37
3. Fahiş Fiyat Artışı ile Haksız Fiyatın Karşılaştırılması	40
III. HAKSIZ FİYATIN TARİHSEL SÜREÇTEKİ UYGULAMALARI	41
A. Haksız Fiyat Kavramının Ortaya Çıkması: Antik Dönem	42
B. Roma Hukuku'nda Haksız Fiyat	44
C. Skolastik Dönemde Haksız Fiyat	46
D. İslâm Hukuku'nda Haksız Fiyat	51
1. Genel Prensipten Serbest Ticaret	51
2. Narh Uygulamaları.....	54
3. Emeviler ve Abbasiler Dönemi: Hisbe Teşkilatı	57
E. Osmanlı Devleti'nde Haksız Fiyat	58
1. Genel Prensipten Kontrollü ve Denetimli Ticaret	59
2. Narh Uygulaması	60
3. Narh Uygulayan Teşkilat ve Narhın Kontrolü	61
a. İdari Teşkilat Olarak Kaza Sistemi	62
b. Narhın Tespiti.....	63
c. Hisbe Teşkilatı.....	65

4. Narh Uygulanan Ürünler ve Uygulama Zamanları	66
5. Narh Uygulamalarının Sona Ermesi	68
F. Cumhuriyet Dönemi ve Milli Koruma Kanunu	69
1. Fiyat Tespiti Yapılması	71
2. Haksız Olarak Fiyatların Yükseltilmesi	73
3. Uygulanan Yaptırımlar	74
IV. HAKSIZ FİYAT ARTIŞIYLA İLİŞKİLİ BAZI KAVRAMLAR.....	75
A. Haksız Fiyat İle İlişkili Bazı Temel Ekonomi Kavramları	75
1. Haksız Fiyat Artışının Stokçuluk ile İlişkisi	76
2. Haksız Fiyat Artışı ile Tekel (Tröst ve Kartel) İlişkisi.....	77
3. Haksız Fiyat Artışı ile Azami Ücret Tarifeleri Arasındaki İlişki.....	79
4. Haksız Fiyat Artışı ile Asgari Ücret Tarifeleri/Taban Fiyat Uygulamaları Arasındaki İlişki	82
B. Bazı Temel Kanunlarda Yer Alan Haksız Fiyatla İlişkili Kavramlar	84
1. Haksız Fiyatın Anayasal Hükümlerle İlişkisi	84
2. Haksız Fiyat Artışı ile Türk Borçlar Kanunu Arasındaki İlişki	85
3. Haksız Fiyat Artışının Haksız Rekabet ile İlişkisi.....	88
4. Haksız Fiyat ile Fiyatları Etkileme ve Mal ve Hizmet Satımından Kaçınma Suçları Arasındaki İlişki	91
a. Fiyatları Etkileme Suçu	91
b. Mal veya Hizmet Satımından Kaçınma Suçu	93

İKİNCİ BÖLÜM

HAKSIZ FİYATLA İLGİLİ ULUSLARARASI VE ULUSAL DÜZENLEMELER

I. KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA HAKSIZ FİYAT.....	97
A. Amerikan Hukuku'nda Haksız Fiyat	97
1. Amerika'daki Haksız Fiyat Düzenlemeleriyle İlgili Genel Bilgiler.....	99
a. Amerika'da Fiyat Kontrolleriyle İlgili Tarihî Süreç	100
b. Amerikan Hukuku'ndaki Genel Yaklaşım.....	101
2. Eyaletlere Göre Haksız Fiyat Düzenlemelerinin İncelenmesi	106
a. Kaliforniya'daki Düzenlemeler	106
b. Teksas'taki Düzenlemeler.....	108
c. New York'taki Düzenlemeler.....	110
d. Illinois'deki Düzenlemeler	112
e. Iowa'daki Düzenlemeler.....	115
3. Amerikan Hukuku'nda Fahış Fiyat Artışları Hakkında Yaptırım Uygulanması İçin Gereken Şartlar.....	116
B. Avrupa Birliği Hukuku'nda Haksız Fiyat	117
1. Avrupa Birliği Rekabet Hukuku'ndaki Düzenlemeler	117

2.	Avrupa Birliği Tüketici Hukuku'ndaki Düzenlemeler	123
a.	98/6/EC sayılı Fiyat Belirtme Direktifinde Düzenlenen Hususlar	123
b.	2019/2161/EU sayılı Direktifle Getirilen Değişiklikler	124
3.	Avrupa Birliği ile Amerikan Hukuku'ndaki Hükümlerin Karşılaştırılması.....	126
C.	Birleşik Krallık Hukuku'nda Haksız Fiyat	127
1.	Birleşik Krallık'ta Haksız Fiyat Artışlarıyla İlgili İdari Otorite	128
2.	Covid- 19 Salgını Kapsamında Birleşik Krallık'ta Haksız Fiyat Artışlarıyla İlgili Uygulamalar	129
D.	İsviçre Fiyat Gözetimi Kanunu	131
II.	HAKSIZ FİYAT İLE İLGİLİ TEMEL DÜZENLEMELER	132
A.	Perakende Ticaret Kanunu Kapsamında Haksız Fiyat.....	134
1.	Perakende Ticaret Kanunu'nun Genel Yaklaşımı	135
2.	Fahiş Fiyat Artışı Tanımında Kanunilik Problemi.....	137
3.	Olağanüstü Dönemler ve Acil Durumlar	138
4.	Fahiş Fiyat Artışı Yapabilecek Birim ve Kişiler	143
5.	Fahiş Fiyat Artışına Konu Olabilecek Mal ve Hizmetler	144
6.	Fiyat Artışında Haklı Sebepler: Kurtuluş Beyyinesi	147
7.	Fiyat Artışının Aşırı Olması ve Adil Olmaması	149
B.	Rekabet Kanunu Kapsamında Haksız Fiyat.....	151
1.	Rekabet Hukuku İle İlgili Temel Kavramlar	152
2.	Rekabeti Bozucu Anlaşma, Karar ve Uyumlu Davranışlar.....	154
a.	Rekabeti Bozan Anlaşma Türleri	156
(1)	Yatay Anlaşmalar.....	156
(2)	Dikey Anlaşmalar	157
b.	Rekabet Kanunu'nda Anlaşma Çeşitleri	158
(1)	Fiyatların ve Diğer Ticari Koşulların Tespiti	159
(2)	Pazar Paylaşım ve Üretim Sınırlaması	160
(3)	Pazara Yeni Girişlerin Engellenmesi ve Ayrımcılık	161
(4)	Ek Yükümlülük Koymak	163
3.	Rekabet Hukukunda Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması	163
a.	Hâkim Durumun Unsurları	164
b.	Hâkim Durumun Tespiti	165
c.	Hâkim Durumun Rekabeti İhlâl Eden Kötüye Kullanma Halleri	167
4.	Rekabet Kurulu Kararları Çerçevesinde Aşırı Fiyat Artışı	167
5.	Danıştay Kararları Çerçevesinde Aşırı Fiyat Artışı Uygulamaları.....	170
6.	Rekabet Kanunu ve Haksız Fiyat Artışı.....	173
7.	Yaptırımların Karşılaştırılması	177
C.	Tüketici Kanunu Kapsamında Haksız Fiyat	179

1. Türkiye’de Tüketici Hukuku ve Tüketici İşlemleri.....	180
2. Tüketici Kanunu’nun Haksız Fiyat Artışı İle İlişkisi.....	182
a. Tüketici Kanunu Kapsamında Haksız Ticari Uygulamalar	184
(1) Mesleki Özenin Gereklere Uymama	186
(2) Ekonomik Davranış Biçiminin Bozulması	187
b. Aldatıcı ve Saldırgan Uygulamalar.....	188
3. Tüketici Kanunu ve Haksız Fiyat Artışı.....	192
4. Yaptırımların Karşılaştırılması	193

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HAKSIZ FİYAT DEĞERLENDİRME KURULU VE HAKSIZ FİYAT ARTIŞININ YAPTIRIMI

I. İDARENİN EKONOMİK KOLLUK FAALİYETİ	200
A. Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların İşlevleri.....	201
B. Türkiye’deki Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar.....	203
II. HAKSIZ FİYAT DEĞERLENDİRME KURULU	204
A. Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu ve Toplantı Usulü.....	206
B. Görev ve Yetkileri.....	207
1. Düzenleme Yapma Yetkisi.....	209
2. Tedbir Alma Yetkisi	210
3. İdari Para Cezası Uygulama Yetkisi.....	213
C. Fahiş Fiyat Artışlarıyla İlgili Olarak İnceleme Yapma Usulü.....	214
1. Şikâyet veya Başvuru Yapılması	215
2. İlgililerin Savunmasının Alınması.....	215
3. Toplantı ve Karar Verme Usulü	218
4. Kararların Uygulanması ve Açıklanması	219
D. Yaptırım Uygulanması.....	220
III. HAKSIZ FİYAT ARTIŞININ YAPTIRIMI.....	222
A. Fahiş Fiyat Artışı Nedeniyle İdari Para Cezası Tesis Edilmesine İlişkin İdari İşlemin Unsurları Bakımından İncelenmesi	223
1. Yetki Unsuru.....	225
2. Şekil Unsuru	227
3. Sebep Unsuru.....	229
4. Konu Unsuru	230
5. Amaç (Maksat) Unsuru	232
B. Haksız Fiyata İlişkin Yaptırımın Kabahatler Kanunu Çerçevesinde Değerlendirilmesi.....	233
1. Suçlar ve Kabahatler Arasındaki Temel Farklılıklar	236
2. İdari Para Cezalarına İlişkin Genel İlkeler	238
a. Kabahatlerde Kanunilik (Tipiklik) İlkesi.....	238

b.	Kabahatlerde Şahsilik İlkesi.....	240
c.	Tek Fiille Tek Ceza (Non Bis İn İdem) İlkesi	244
3.	Zaman Bakımından Uygulama	245
4.	Kabahatin Unsurları	247
a.	Kabahatin Maddi Unsuru	247
(1)	Tek Fiille Birden Fazla Kabahat İşlenmesi.....	248
(2)	Aynı Kabahatin Birden Fazla İşlenmesi.....	250
(3)	Kabahati Oluşturan Fiilin Ani veya Kesintisiz Olması.....	251
b.	Kabahatlerde Manevi Unsur	252
c.	Hukuka Aykırılık Unsuru.....	254
(1)	Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Bulunmaması	254
(2)	Kusurluluğu Ortadan Kaldıran Nedenlerin Bulunmaması	255
(3)	Soruşturma Zamanaşımının Dolmuş Olmaması	256
d.	Yerine Getirme Zamanaşımı	258
C.	Fahiş Fiyat Artışı Sebebiyle Uygulanacak İdari Para Cezaları.....	258
1.	Perakende Ticaret Kanunu'nun Hükümleri	259
2.	İdari Para Cezası Tutarının Belirlenmesi	260
a.	Genel İlkeler.....	261
b.	Kabahatler Kanunu Uyarınca Dikkate Alınacak Ölçütler	264
(1)	Kabahatin Haksızlık İçeriği.....	265
(2)	Failin Kusuru.....	265
(3)	Failin Ekonomik Durumu.....	266
(4)	İdari Para Cezası Tutarının Belirlenmesinde Diğer Hususlar	266
c.	Perakende Ticaret Kanunu Kapsamındaki Ölçütler.....	268
(1)	Elde Edilen Menfaatin veya Verilen Zararın Büyüklüğü	269
(2)	İşlenen Kabahatin Tekrarı ve Sayısı.....	272
3.	İdari Para Cezasının Üst Sınırı	275
4.	İdari Para Cezalarına Karşı Başvuru Yolları	280
IV.	HAKSIZ FİYAT ARTIŞLARIYLA MÜCADELEYE İLGİLİ DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER	283
A.	Haksız Fiyat Değerlendime Kurulu'nun İdari Teşkilat İçindeki Konumu ve Öneriler.....	284
B.	Etkin Denetim Sorunu ve Öneriler	287
C.	İdari Tedbir Uygulanması Sorunu ve Öneriler	290
D.	İdari Para Cezasının Niteliği Sorunu ve Öneriler.....	291
E.	TCK'da Suç İhdası Sorunu ve Öneriler	293
	KAYNAKLAR.....	295